



ע"פ 6197/10/15 - שלום ביטון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 6197-10-15 ביטון נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: פלא 483981/2013 ימ"ר ת"א

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כב' השופטת שלומית יעקובוביץ
שלום ביטון המערער:
נגד המשיבה:
מדינת ישראל

פסק דין

1. המערער הורשע בבית משפט קמא בשתי עבירות של סחר בסמים מסוכנים ובשתי עבירות נוספות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. בכל אחת מהעסקאות מדובר על למעלה מ- 95 גרם חשיש.

כתב האישום בתיק זה היה משותף למערער שהיה נאשם מס' 2 ולאחיו שהיה נאשם מס' 1. לאח, ניסים ביטון, יוחסה עבירה נוספת מעבר לשתי העבירות שיוחסו גם למערער. בדיעבד חלק לא מבוטל מטיעוניו של ב"כ המערער נשענים על ההבחנה בין שני האחים ולכך נתייחס בהמשך.

בית משפט קמא (כב' השופט ע' דוריאן) בגזר דין מפורט הטיל על המערער את העונשים הבאים:

1. 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.
2. מאסר על תנאי לתקופות משתנות בהתאם לעבירות שמדובר בהן.
3. קנס בסך 2,000 ₪.
4. פסילה למשך שנה מיום שחרורו.

על גזר הדין הערעור בפנינו.

2. בגזר הדין התייחס בית משפט קמא לאלה:

מהותן של העבירות שמדובר בהן, סוג הסם, המשקל שמדובר בו, סכום הכסף שהחליף ידיים, כל זאת לענין המתחם. בהינתן הנתונים הללו נקבע כי המתחם עומד על 6-18 חודשי מאסר בפועל לכל אירוע מכירה.

באשר למיקומו של המערער בתוך המתחם - בית המשפט קיבל באשר למערער תסקיר שירות מבחן. המערער עתר בזמנו להורות על מתן תסקיר נוסף, עתירה זו נדחתה על-ידי בית משפט קמא והוא הסתפק בתסקיר שהיה בפניו.

מתסקיר שירות המבחן עלה שהמערער עבר תהליך טיפולי. יחד עם זאת, בית המשפט לא סבר כי האופטימיות שמגלה שירות המבחן באשר לשינוי דפוסי מחשבה והתנהגות, היא במקומה. לענין זה הפנה בית משפט קמא לכך שהמערער הורשע בינתיים בתיק נוסף שעניינו אלימות במשפחה. הדפוסים שהתגלו בהתנהגותו הם אותם דפוסים שבהם נהג לאורך כל שנותיו. מדובר במי שיש לו הרשעות קודמות רבות בהינתן כל אלה הוטלו העונשים שפורטו לעיל.

3. שני ראשים לערעור שבפנינו:

האחד, התהליך השיקומי שעבר המערער, שלטענת הסנגור, מצדיק בפני עצמו הליכה לקראתו והתחשבות במאמצים שעשה. המערער הוא יליד 1959. כרגע, בגילו הלא צעיר, הוא מגלה עייפות מדרך חייו העבריינית ומבקש לשקם את חייו. רצונו זה בא לידי ביטוי אמיתי וכן בדרך התנהלותו מאז ביצוע העבירה עד למתן גזר הדין ועד לשמיעת הערעור בפנינו. הטיפול שעבר המערער בא לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן. אנו רואים להבהיר בנקודה זו, כי בישיבה הקודמת מצאנו לנכון להורות על תסקיר נוסף ומצוי בפנינו כיום תסקיר עדכני מיום 14.1.16.

משני התסקירים גם יחד, כך לטענת הסנגור, עולה תמונה של שינוי מוחלט שערך המערער בדרך חייו. המערער נרתם ברצינות לטיפול, הוא משתתף בקבוצה טיפולית, הוא משתף בקשייו, הוא איננו משתמש בסמים. שירות המבחן התרשם כי: **"קיימת פרוגנוזה חיובית לשיקומו, התייצבות במצבו ויכולת להציב לעצמו גבולות במישורי החיים השונים כשברקע הימנעות ממושכת מחומרים"**. אמירה זו, כך לדעת הסנגור, מחייבת הליכה לקראתו והעמדת תקופת המאסר על תקופה אותה יוכל לרצות בדרך של עבודות שירות, כך שהתהליך לא יקטע.

הראש השני לערעור עניינו ההשוואה בין המערער לבין אחיו שהיה כזכור נאשם מס' 1 בתיק זה. בעניינו של האח התקבל גם כן תסקיר. התסקיר הצביע על כך, כי האח שהה במסגרת קהילה רטורנו חודשים רבים, לאחר מכן השתלב בהוסטל שאף הוא חלק מאותו תהליך ועבר מהפך שלם בחייו. בית המשפט בעניינו נעתר להמלצת שירות המבחן והסתפק בענישה הצופה פני עתיד ללא מאסר כלל. גם מטעם זה עותר הסנגור להתערב בענישה ולקצר את תקופת המאסר.

4. שקלנו את טיעוני הסנגור, כפי שצינו לעיל, בישיבה הקודמת ראינו לנכון להורות על תסקיר נוסף של

שירות המבחן. מצויה בפנינו היום גם חוו"ד של חטיבת קהילת אגף לשירותים חברתיים בעיריית בת-ים שמלמד על הטיפול שעבר המערער במסגרתם.

לאחר שעשינו זאת, דעתנו היא כי יש מקום לבוא לקראת המערער בקיצור תקופת המאסר, אולם לא עד כדי העמדתה על תקופת מאסר אותה יוכל לרצות בדרך של עבודות שירות.

להלן נפרט בקצרה נימוקינו:

העבירות שמדובר בהן הן עבירות קשות, עבירות של סחר. אנו ערים לכך שהסם שמדובר בו הוא מסוג חשיש שנחשב לסם קל, יחד עם זאת את שהחסיר המערער בענין סוג הסם, השלים בהינתן כמויות הסמים שמדובר בהן. מדובר בשתי עסקאות שהמערער סיפק בהן את הסם, משקל הסם והכסף שהחליף ידיים מדברים בעד עצמם. לא ניתן להקל ראש בעבירות אלה.

לפיכך מלכתחילה המתחם שקבע בית משפט קמא הוא מתחם ראוי ונכון, שעל כן כל כובד המשקל בתיק זה הונח, כפי שצינו גם בהחלטתנו מהישיבה הקודמת, על תהליך השיקום שעבר המערער.

5. ובאשר לתהליך זה:

איננו מקלים בו ראש, מדובר אכן בתהליך משמעותי. יחד עם זאת, לא ניתן למתוח קו משווה בין קהילה טיפולית (שזה התהליך שעבר אחיו שהיה נאשם 1) לתהליך שעבר המערער. לצערנו, גם מהתסקיר האחרון שהוא בעיקרון תסקיר חיובי, עולים סימני שאלה, כך למשל מציין שירות המבחן כי: "**במסגרת הטיפול עולים תכנים הקשורים לחזרה לדפוסים מכשילים ומציאת פתרונות מהירים ושוליים...**". התסקיר מביע אומנם פרוגנוזה חיובית לשיקומו, אולם איננו משקף וודאות באשר ליכולת זו. השורה התחתונה היא, כי: "**אנו ממליצים להעדיף במקרה זה ובעיתוי זה אפיק ענישה שיקומי**". שירות המבחן נוקט בלשון מסויגת ושמא לא בכדי.

איננו סבורים כי יש בתהליך הטיפולי כדי להוות מענה מוחלט לחומרת העבירות שמדובר בהן. אנו רואים להזכיר בהקשר זה גם את העבירה הנוספת שעבר המערער במהלך התקופה שבין הגשת כתב האישום לבין מתן גזר הדין בבית משפט קמא. המערער הסתבך בתיק נוסף של אלימות בתוך המשפחה. בית משפט שם נמנע מהטלת מאסר, בין היתר, בשל המאסר שהוא עתיד לרצות בתיק הנוכחי. מכל מקום, ניתן היה לצפות כי תהליך שיקומי אמיתי יהווה מניעה גם כנגד ביצוע העבירה בתחום האלימות במשפחה.

6. מכאן לטענתנו הנוספת של הסגור באשר להשוואה בין המערער ובין אחיו (נאשם 1):

לעתים נדירות בוחר בית משפט להניח את כל כובד המשקל על תהליך שיקומי שעבר פלוני וכך עשה בית משפט קמא בעניינו של אחי המערער. יש בכך כדי להצביע על כך שבית משפט לא הקל ראש בתהליכי שיקום ונתן לכך משקל מלא. איננו סבורים כי בית המשפט שגה בעניינו של האח ומכל מקום, איננו סבורים כי יש בכך כדי להכתיב את הענישה גם בעניינו של המערער שבפנינו. תהליך השיקום שעבר האח הוא אכן יוצא דופן ובית

המשפט כאמור ראה לתרגם אותו לכלל ענישה שלא תכלול מאסר בפועל. התהליך שעבר המערער איננו דומה לכך. נזכיר עוד, כי עיקרון אחדות הענישה הוא אומנם עיקרון חשוב, אולם איננו עיקרון על שיכול לאיין את כל שאר שיקולי הענישה.

7. סוף דבר:

אנו רואים לתת משקל לתהליך שעבר המערער ותקוותנו היא, כי אכן המערער ימשיך בדרך הנוכחית. משום כך וכדי לאותת לו שמאמציו אכן ראויים לעידוד, אנו מעמידים את תקופת המאסר על 11 חודשים במקום 14 חודשים כפי שפסק בית משפט קמא, בניכוי ימי מעצרו.

יתר רכיבי הענישה יישארו בעינם.

ניתן והודע היום ח' שבט תשע"ו, 18/01/2016 במעמד הנוכחים.

שלומית יעקובוביץ', שופטת

ג'ורג' קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד